

Vestfold Venstre – fylkestingsprogram 2015 – 2019

Et liberalt samfunn

Venstre har sin bakgrunn i en sosial og kjempende liberalisme. Liberal politikk tar utgangspunkt i det enkelte mennesket. Liberal politikk skal være et utålmodig arbeid

for rettfærdige løsninger som gir alle mennesker frihet. Alle skal ha mulighet til å bruke sine evner til beste for seg selv og samfunnet.

- ✓ Fremdeles er det mye som skiller et sosialliberalt parti fra andre: Vi ønsker en stat som aktivt bekjemper sosial urettferdighet i samfunnet.
- ✓ Samtidig ønsker vi å unngå at staten og utvalgte interesseorganisasjoner får for stor makt på bekostning av enkeltmennesket og mangfoldet i det sivile samfunnet.
- ✓ Den sosiale liberalismen står aldri stille, men er i stadig utvikling.
- ✓ Samfunnet forandrer seg stadig hurtigere. Det gjør det enda viktigere å klargjøre hvilke verdier som ligger til grunn for et liberalt standpunkt. Globaliseringen skaper behov for politikk som er universell og ikke begrenset av landegrenser.
- ✓ Menneskeskapte trusler mot livsgrunnet på jorden gjør det tvingende nødvendig med en radikal miljøpolitikk. En liberal politikk setter alltid folk først, før systemer og særinteresser!
- ✓ Millioner av mennesker er på flukt som følge av krig og konflikt i blant annet Midt-Østen. Krigen i Syria har medført en av de verste humanitære kriser siden 2. verdenskrig. Venstre vil nasjonalt, regionalt og lokalt arbeide for at Norge tar et større ansvar for asylsøkere og flyktninger, herunder styrker asylsøkeres rettigheter og muligheter.
- ✓ Venstre vil styrke menneskerettighetene på alle nivåer. Norge skal gå foran i FNs arbeid for menneskerettigheter. Venstre vil arbeide for at norske bedrifter ivaretar menneskerettighetshensyn og arbeidstakerrettigheter.

Venstres 10 liberale prinsipper:

1. Friheten skal gjelde overalt, for alle
2. Det personlige ansvaret er ufravikelig
3. Alle har ansvar for hverandre, for miljøet og for kommende generasjoner
4. Virkelig frihet forutsetter felleskap og rettferdighet
5. Alle er likeverdige, men ingen er like
6. Politikk skal fremme livskvalitet og menneskelig vekst
7. Politisk makt skal komme nedenfra
8. Makt skal spres og balanseres
9. Den liberale staten er upartisk, sterk og begrenset
10. Liberalismen er optimistisk og alltid underveis

Venstres visjon for Vestfold

Vestfold skal være en grønn og miljøvennlig region med Europas mest miljøvennlige transportsystem. Venstre vil fremme høy livskvalitet, balansert og miljøvennlig utvikling. Venstre vil ta vare på Vestfolds unike natur- og miljøressurser, spesielt Norges fremste landbruksområder, kulturlandskapet og skjærgården.

Omstilling av Vestfold til et bærekraftig samfunn er det 21. århundrets viktigste politiske oppgave. Vestfold Venstres mål er et bærekraftig og sosialliberalt samfunn der mennesker kan leve sammen i balanse med naturen.

Demokrati – åpenhet og fornyelse

Åpenhet og redelighet er en forutsetning for et velfungerende folkestyre. Venstre vil kjempe for åpenhet, offentlighet, ytringsfrihet og personvern.

Vestfold Venstre vil:

- ✓ Arbeide for åpenhet, høy etisk standard og ytringsfrihet i Vestfold fylkeskommune. Venstre vil føre en systematisk kamp mot korrupsjon og kameraderi.
- ✓ Sørgje for full åpenhet om offentlige anskaffelser. Alle offentlige innkjøp skal offentliggjøres.
- ✓ Arbeide for at fylkeskommunen blir medlem i Transparency International Norge.
- ✓ Samarbeide med innbyggerne om plansaker, blant annet ved at det sikres gode høringsprosesser og arenaer for informasjon.
- ✓ Utvikle Vestfold som et foregangsfylke for rettferdig handel.
- ✓ Bruke konkurranseutsetting og slippe til private aktører der det vurderes som hensiktsmessig.
- ✓ Gå inn for sammenslåing av flere kommuner i Vestfold ut fra hensynet til en mer helhetlig arealpolitikk og bedre tjenester for innbyggerne.
- ✓ Gå inn for en regionreform som innebærer at dagens fylkeskommunale oppgaver og flere statlige oppgaver overføres til større regioner. Venstre er åpne for at Vestfold går inn i en region sammen med nabofylker som Telemark og Buskerud.
- ✓ Samarbeide med nabofylkene på områder der det kan bidra til kostnadseffektive og bedre løsninger for innbyggerne.
- ✓ Gå inn for åremålsstillinger for ledere og resultatbaserte avtaler.
- ✓ Stille strenge krav til folkevalgtes habilitet.
- ✓ Arbeide for at folkevalgte ikke skal være medlemmer i offentlig eide selskapers styre.
- ✓ Invitere organisasjoner til god dialog om aktuelle politiske oppgaver og utfordringer i Vestfold.

Skole – kunnskap

Vestfold Venstre vil styrke den offentlige fellesskolen ved å satse sterkere på læreren. Venstre vil ha mangfold i skolen og rett til fritt skolevalg. Venstre ønsker en skole som gir stor frihet og hver elev mulighet til å nå sitt fulle potensiale.

Vestfold Venstre vil:

- ✓ Bygge den ny videregående skolen i Horten som lavutslippshus, slik at hensynet til klima og energi ivaretas på den best mulige måten.
- ✓ Opprettholde en desentralisert skolestruktur i Vestfold. Alle de videregående skolene skal ha et godt basistilbud.
- ✓ Videreutvikle Melsom videregående skole som et verdifullt fagmiljø innenfor landbruk, naturbruksfag og bærekraftig utvikling.
- ✓ Samarbeide med landbruksnæringen om en lærlingeordning for agronomer og gartnere i Vestfold.
- ✓ Opprettholde ordningen med fritt skolevalg for videregående skoler i fylket.
- ✓ Øke elevenes mulighet til å velge studiespesialisering og valgfag. Det bør utvikles temaskoler med sterke fagmiljøer, slik at elevene får mulighet til å fordype seg best mulig i sine fag.
- ✓ Gi tilbud om systematisk oppfølging og testing av elever som sliter med dysleksi og dyskalkuli.
- ✓ Bringe inn ulike typer kunnskap og erfaring i skolen, blant annet ved å styrke samarbeidet mellom videregående skole, akademika og arbeidslivet.
- ✓ Være åpen for private skoler som et viktig supplement til det offentlige skoletilbudet.
- ✓ Stimulere til internasjonal skoleutveksling for videregående skoler i Vestfold.
- ✓ Sette inn tiltak som reduserer frafallet i den videregående skolen.
- ✓ Gjøre den yrkesrettede opplæringen mindre teoriorientert og mer praktisk relevant. Det må bli lettere å kombinere teori og praksis.
- ✓ Sørge for at de videregående skolene har tidsmessig utstyr i takt med det elevene vil møte ute i arbeidslivet.
- ✓ Styrke realfagene i den videregående skolen, blant annet ved utvikling av temaskoler og videreutdanning av lærere.
- ✓ Satse systematisk på digital kompetanse i den videregående skolen. Det må arbeides for å øke bevisstheten om målrettet og nyttig bruk av digitale verktøy som øker elevenes læringsutbytte.
- ✓ Arbeide for at alle lærere gis et kompetanseår og stille krav om læreres kompetanseutvikling.
- ✓ Ha som langsiktig mål at flere lærere i den videregående skolen har mastergrad.
- ✓ Foreta systematisk evaluering av lærere og ha gode systemer for ekstern skolevurdering.
- ✓ Styrke skolehelsetjenesten i den videregående skolen, blant annet ved etablering av tverrfaglige team. Det rusforebyggende arbeidet ved skolene skal ha høy prioritet.
- ✓ Gi tilbud om seksualundervisning.
- ✓ Utvikle elevdemokratiet i den videregående skolen. Det skal innføres fast dialog mellom ungdom og folkevalgte i fylkeskommunen, gjerne i skoletiden.

Kamp mot frafallet i den videregående skolen

Venstre ser det som svært alvorlig at mange unge mennesker ikke fullfører videregående opplæring. Venstre vil videreføre kampen mot frafallet i videregående skole.

- ✓ Innføre krav om lærlingeordning ved offentlig innkjøp.
- ✓ Ha som mål at fylkeskommunen skal ha en lærling pr. 1.000 innbygger i Vestfold.
- ✓ Fjerne arbeidsgiveravgiften for lærlinger og øke lærlingtilskuddet.
- ✓ Innføre entreprenørskap i de yrkesfaglige studieretningene og styrke samarbeidet mellom læringsinstitusjoner og næringsliv.
- ✓ Videreutvikle lære kandidatordningen for å sikre at flest mulig går ut av videregående opplæring med dokumentasjon på sin kompetanse.
- ✓ Styrke samarbeidet med ungdomsskolene og styrke rådgivningstjenesten.
- ✓ Gjøre det mulig å ta opp fag fra ungdomsskolen og tilby intensivkurs for de som henger etter ved overgangen til videregående skole.

Næringsutvikling

Venstre vil arbeide for en næringspolitikk som gjør det lettere å utvikle små og mellomstore bedrifter. Venstre vil prioritere utvikling av teknologiorientert virksomhet, kulturbasert næring og økologisk landbruksproduksjon.

Vestfold Venstre vil:

- ✓ Utvikle regionale næringsområder i samsvar med Regional plan for bærekraftig arealbruk (RPBA).
- ✓ Fortsatt styrke byenes rolle som sosiale og kulturelle møtesteder. Venstre vil konsekvent si nei til etablering av kjøpesentra utenfor byene.
- ✓ Arbeide for at Høgskolen i Buskerud/Vestfold og Høgskolen i Telemark blir fremtidig felles universitet.
- ✓ Arbeide for at små og mellomstore bedrifter gis bedre rammevilkår, blant annet gjennom Innovasjon Norge. Samarbeide med Innovasjon Norge om utvikling av teknologirelatert virksomhet.
- ✓ Legge til rette for eksportrettede bedrifter i Vestfold.
- ✓ Utvikle kulturbaserte næringer og opplevelsesturisme.
- ✓ Arbeide for en videreføring og styrking av det regionale forskningsfondet; Oslofjordfondet
- ✓ Styrke ledende næringsområder og næringsklynger i Vestfold, spesielt innenfor landbruk- og matvareproduksjon, maritim næring, mikro- og nanoteknologi og miljøteknologi.
- ✓ Øke matvareproduksjonen i Vestfold og styrke muligheten for tilgang på lokale matvarer. Vestfold skal bidra med sin andel for å nå det nasjonale målet om økt matproduksjon.
- ✓ Arbeide for å øke andelen økologisk landbruk og tilgang til lokalt produsert mat. Venstre vil derfor støtte opp om gründere og småskalaprodusenter som kan øke mangfoldet og tilgangen på spesialiteter.
- ✓ Bevare kulturlandskapet og stimulere til husdyrhold.
- ✓ Utvikle regional plan for verdiskaping og innovasjon, slik at Vestfold kan etablere et best mulig næringsgrunnlag for fremtiden.

Kultur, idrett og friluftsliv

Vestfold Venstre ønsker en kulturpolitikk med vekt på mangfold og frivillighet. Venstre vil prioritere kulturtiltak som utvikler kulturinstitusjoner og kulturarbeidere i Vestfold.

Vestfold Venstre vil:

- ✓ Styrke den fysiske aktiviteten blant barn og unge gjennom et bredt samarbeid med skoler, kommuner og idrettens organisasjoner.
- ✓ Videreføre satsingen på den kulturelle skolesekken.
- ✓ Utvikle Arbeidslivets kulturseilas (AKS) og den kulturelle spaserstokken som viktige kulturtilbud til innbyggerne i Vestfold.
- ✓ Føre en forpliktende politikk for vern av kulturminner.
- ✓ Prioritere det frivillige kultur- og idrettsarbeidet og gi økonomisk støtte til lag og foreninger.
- ✓ Styrke bibliotekenes rolle innenfor digital formidling og digitale medier. Bibliotekene bør ha utvidet åpningstid, også i helgene.
- ✓ Støtte utvikling av litteraturhus i Vestfoldbyene. Flere møteplasser og arenaer for debatt er viktig for utvikling av Vestfoldsamfunnet.
- ✓ Arbeide for at bibliotekene har bøker på flere språk. Bibliotekenes rolle som sosiale og kulturelle møteplasser utvikles.
- ✓ Bruke kulturtiltak aktivt i integreringsarbeidet og bygge et flerkulturelt samfunn basert på toleranse og respekt.
- ✓ Støtte utbygging av fylkesanlegg innenfor idretten i samsvar med anleggsplanen til Vestfold Idrettskrets. Venstre vil støtte utvikling av skitunnel i Holmestrand.
- ✓ Utvikle Teater Ibsen som Vestfolds regionale teatertilbud.
- ✓ Utvikle en Vestfold-portal for litteratur.
- ✓ Opprettholde et godt båttilbud til Østre Bolæren og Færder nasjonalpark. Legge til rette et godt servicetilbud for båtfolk og tilreisende på Østre Bolæren og i nasjonalparken. .
- ✓ Sikre god tilrettelegging av kyststien gjennom Vestfold.
- ✓ Utvikle Vestfold som vikingfylket med utgangspunkt i Midgard historisk senter, Borrehaugene og et nytt formidlingssenter på Kaupang.
- ✓ Arbeide videre for å få historiske steder i Vestfold på UNESCOs verdensarvliste.
- ✓ Utvikle Vestfoldmuseene som en aktiv formidler av fylkets kulturhistorie.
- ✓ Støtte utvikling av middelalderbyen Tønsberg og Slottsfjellområdet som kulturarena.
- ✓ Opprettholde Vestfoldfestspillene som et viktig kulturtilbud til fylkets innbyggere.
- ✓ Støtte utvikling av et Munch-senter i Åsgårdstrand, slik at Edvard Munchs kunst kan formidles på en bedre måte til et nasjonalt og internasjonalt publikum.

Helse – folkehelse – velferd

Vestfold Venstre vil sikre Vestfolds innbyggere et moderne sykehusstilbud. Det forebyggende helsearbeidet må styrkes.

Vestfold Venstre vil:

- ✓ Fullføre utbyggingen av Sykehuset i Vestfold, Tønsberg, slik at Vestfold får et moderne og fullverdig helsetilbud innenfor somatikk og psykiatri.
- ✓ Opprettholde et sykehusstilbud i Larvik.
- ✓ Gå inn for sterkere folkevalgt styring av helseforetakene.
- ✓ Styrke tannhelsetjenesten for barn, ungdom og eldre.
- ✓ Trekke veksler på idrettens ressurser og kompetanse for å styrke folkehelsen.
- ✓ Sette Vestfolds levekårsutfordringer på dagsordenen.
- ✓ Gjennomføre fylkeskommunens regionale plan for folkehelse. Det må arbeides systematisk og langsiktig for å redusere sosiale helseforskjeller i Vestfold.
- ✓ Bruke "Trygge lokalsamfunn" (TL) som et verktøy for å sette skadeforebyggende arbeid på agendaen og opprettholde oppmerksomhet på skadeforebyggende arbeid over tid.
- ✓ Styrke folkehelsearbeidet ved de videregående skolene i fylket.
- ✓ Styrke muligheten for at alle kan ha gode friluft- og naturopplevelser, blant annet ved merking av stier og løyper.

Samferdsel

Venstre vil føre en samferdselspolitikk som gir god mobilitet for befolkningen, bidrar til et framtidig utslippsfritt samfunn og gir økt verdiskaping for næringslivet. Venstre vil arbeide for at vi får på plass en regional transportplan for Vestfold (regional NTP). Videre vil Venstre arbeide aktivt for at Vestfold-byene kommer med i nasjonale bymiljøavtaler. Dette vil åpne for støtte til videre satsing på løsninger for kollektiv og myke trafikanter.

Trafikksikkerheten skal styrkes, slik at visjonen om null drepte i trafikken kan nås.

Vestfold Venstre vil:

Utbygging av fylkesveier og transportsystemer i byene

- ✓ Utvikle framtidige transportløsninger i Vestfoldbyene. Veipricing, rushtidsavgift og restriktiv parkeringspolitikk er aktuelle virkemidler.
- ✓ Arbeide aktivt for at Vestfold-byene inngår i den statlige ordningen med bymiljøavtaler, slik at kollektivtilbudet i Vestfoldbyene kan styrkes.
- ✓ Støtte en ny helhetlig transportløsning for Tønsbergregionen. Dette må inkludere gode bussforbindelser og løsninger for myke trafikanter. Løsningen må også inkludere en ny Nøtterøyforbindelse samt en ny Fv 303 Hogsnesbakken.
- ✓ Støtte opp om Larviks helhetlige transportløsning inkludert ny tilrettelagt veiløsning for Fv 303 på Torstrand i Larvik.
- ✓ Styrke fylkesveinettet i Vestfold, spesielt øst-vest-forbindelsen, blant annet Revetal – E18/Skoppum vest og ny Fv 305 mellom Kodal og Fokserød.
- ✓ Støtte arbeidet med ny Fv 319 Svelvikveien fra Vestfolds nordlige grense til Drammen.

- ✓ Videreføre utviklingen av sykkelbyer i Vestfold og legge til rette for økt sykkelbruk. Det må utvikles effektive og atskilte sykkelveier på strekninger der mange bruker sykkel.
- ✓ Fortsette byggingen av nye gang- sykkelveier gjennom spleiselag med kommunene. Venstre vil legge vekt på sammenhengende gang- og sykkelstier.
- ✓ Følge opp trafiksikkerhetsplanen i pakt med nullvisjonen.
- ✓ Styrke Vestviken Kollektivtrafikk og stille økte miljøkrav til selskapet. Karbon må innen 2025 fases ut som drivstoff og erstattes med biogass og andre miljøvennlige alternativer.
- ✓ Øke frekvensen morgen og kveld på de mest benyttede bussrutene og spesielt satse på ekspressbusser mellom Vestfold-byene.
- ✓ Utvikle knutepunkter og holdeplasser langs hovedveiene og som en del av buss- og togtilbudet i Vestfold.
- ✓ Arbeide for et bedre kollektivtilbud til større næringsområder i fylket..
- ✓ Gjøre miljøriktig drivstoff mer tilgjengelig, for eksempel satse på etablering av energistasjoner og satsing på biodrivstoff langs våre viktigste hovedveier.

Sandefjord Lufthavn

- ✓ Arbeide for at Sandefjord Lufthavn blir en ledende flyplass innenfor miljø- og klima. Venstre ønsker at Sandefjord Lufthavn primært skal være en flyplass med et godt tilbud til regionens nærings- og arbeidsliv.
- ✓ Utvikle en integrert løsning for jernbanestasjon ved terminal/flyplass, slik at flest mulig flyreisende kan reise kollektivt til flyplassen.
- ✓ Åpne for at fylkeskommunen på lang sikt reduserer sin eierandel i Sandefjord Lufthavn AS. Venstre ser det ikke som en primæroppgave for fylkeskommunen å være største aksjonær i lufthavnselskapet.

Utbygging av jernbanen og fergetrafikk

- ✓ Være pådriver for rask og kontinuerlig utbygging av en moderne dobbeltsporet Vestfoldbane, inkludert Eidangerparsellen og tilknytning til en ny Sørvestbane (Grenlandsbanen).
- ✓ Arbeide for økt frekvens og økt kapasitet på Vestfoldbanen. Tilbudet til pendlere må forbedres, blant annet ved reduksjon av reisetiden. Fylkeskommunen må få økt mulighet til å påvirke togtilbudet.
- ✓ Arbeide for at alle stasjonene på Vestfoldbanen opprettholdes og får en god tilbringertjeneste.
- ✓ Gå inn for vestre trasealternativ for nytt dobbeltspor på strekningen Nykirke – Barkåker. Dette er det mest tidseffektive, miljøvennlige og rimeligste alternativet.
- ✓ Arbeide for frakt av gods skal overføres fra vei til bane og sjø, blant annet ved utbygging av intermodale godsterminaler.
- ✓ Gå i bresjen for langsiktig finansiering av jernbaneutbygging, slik at det holdes et høyt tempo i utbyggingen av Vestfoldbanen og de øvrige Intercity-strekningene på Østlandet.

- ✓ Si nei til fast Oslofjordkryssing Vestfold – Østfold (bro/tunnel) med bakgrunn i de planer som nå foreligger. En ny framtidig løsning må inneholde en jernbaneløsning. Effektive og miljøvennlige ferger og gode transportløsninger på land vil på en god måte ivareta transportbehovet over fjorden.
- ✓ Stille krav om nullutslippsferger på sambandet Horten – Moss i neste konsesjonsperiode og for sambandet Sandefjord – Strømstad.
- ✓ Arbeide for gode godsløsninger i Vestfold hvor vi får godsterminaler og havner som er godt integrert med jernbane og sjø. Larvik er Norges nest største havn for containertrafikk og Venstre ønsker en videre satsing på en moderne havn. Det er derfor viktig å støtte opp om et internasjonalt arbeid for etablering av en godskorridor gjennom Jylland og nord-Tyskland-korridoren.

Bærekraftig utvikling

Omstilling av Vestfold til et bærekraftig samfunn er det 21. århundrets viktigste politiske oppgave. Vestfold Venstres mål er et bærekraftig og sosialliberalt samfunn der mennesker kan leve sammen i balanse med naturen.

Klimaforandringer, økt ressursknapphet og sviktende økosystemer er klare tegn på ubalanse. Det er derfor nødvendig å sette i gang en grønn omstilling, som kan sette vårt samfunn i balanse. Utvikling av et bærekraftig samfunn krever mindre ressursbruk enn i dag og utvikling av alternative produkter. Venstre mener hver enkelt borger selv må ta ansvar for sitt forbruk. De vestlige samfunn bygger på et overforbruk av naturressurser som ikke lar seg videreføre i fremtiden.

Klima - energi - miljø – areal og landbruk

Vestfold Venstre er garantisten for en miljøpolitikk som sikrer vern av Vestfolds verdifulle matjord og som har nullutslippssamfunnet som langsiktig visjon. Venstre vil konsekvent arbeide for at Vestfold blir et grønnere og mer miljøvennlig fylke som forplikter seg til en bærekraftig politikk.

Vestfold Venstre vil:

Klima

- ✓ Sette ambisiøse og forpliktende mål for reduksjon av fylkeskommunens klimautslipp, slik at Vestfold tar sin andel av nasjonale og internasjonale klimaforpliktelser. Venstres mål er at Vestfold-samfunnet skal redusere sine klimautslipp fra dagens nivå med 40 prosent innen 2030.
- ✓ Arbeide for at Vestfold på lang sikt blir et nullutslippssamfunn. Denne ambisjonen må innarbeides i relevante plandokumenter. Venstre vil være pådriver for utvikling av nullutslippsbydeler.
- ✓ Invitere innbyggere, frivillige organisasjoner, kommuner, kunnskapsinstitusjoner og bedrifter til et bredt samarbeid om forpliktende innsats for å redde klimaet.
- ✓ Øke kunnskapen om klima og energi i fylkeskommunen.
- ✓ Arbeide for å etablere bærekraftig utvikling og klima som eget valgfag i den videregående skolen.
- ✓ Være en pådriver for at alle offentlige og private virksomheter har forpliktende klimaplaner.

- ✓ Etablere et klimafond som støtte opp fylkeskommunens egen klimapolitikk og skape samarbeidsprosjekter med bedrifter, kunnskapsinstitusjoner og organisasjoner.
- ✓ Stille strenge klima- og miljøkrav til alle fylkeskommunens innkjøp, blant annet ved at klima- og miljøhensyn tas inn som et viktig kriterium i alle anskaffelser.
- ✓ Fase ut bruk av fossile drivstoff i kollektivtrafikken og gjøre kollektivtrafikken klimanøytral innen 2025.
- ✓ Stille krav om elektrifisering av fergesambandet Horten – Moss.
- ✓ Arbeide for at taxinæringen kun bruker nullutslippskjøretøy innen 2023.
- ✓ Stimulere til økt bruk av delingsordninger for nullutslippskjøretøy og opplegg for samkjøring.
- ✓ Sørgе for at fylkeskommunen kun bruker nullutslippskjøretøy i sin virksomhet fra 2020.
- ✓ Begrense antall parkeringsplasser i byene og legge til rette for gode innfartsparkeringer.
- ✓ Satse systematisk på at biltrafikken i Vestfold i fremtiden baseres på fornybar energi. Venstres mål er at det kun brukes nullutslippskjøretøy innen 2025.
- ✓ Samarbeide med næringslivet for å utvikle energistasjoner som tilbyr fylling av hydrogen og biogass, hurtiglading og semihurtiglading for elbiler og andre nullutslippskjøretøy.
- ✓ Arbeide systematisk for å redusere den omfattende kastingen av mat, blant annet gjennom avtaler med frivillige og fylkeskommunens egne virksomheter.
- ✓ Ta initiativ til ordninger for gjenbruk og resirkulering, for eksempel tekstiler, slik at det i større grad kan etableres en kretsløpsøkonomi.
- ✓ Klimaendringer vil medføre økt nedbør og flom. Vassdrag, bekker og infrastruktur må kunne ta hånd om større nedbørmengder. Økt avrenning fra landbruksområder må unngås.

Energi

- ✓ Gjøre Vestfold til et foregangsfylke innenfor miljøvennlig energi. Vestfolds energiforsyning bør fra 2050 utelukkende baseres på fornybare energikilder.
- ✓ Ta initiativ til å utarbeide en fylkesdelplan for fornybar og miljøvennlig energi, slik at Vestfold kan satse systematisk på solenergi, biogass/bioavfall, geoenergi, vindmøller, fjernvarme og varmepumper.
- ✓ Utnytte Vestfolds ressurser innenfor bioenergi, også med tanke på verdiskaping og arbeidsplasser i fylket.
- ✓ Prioritere miljø- og klimateknologi ved fordeling av støtte til innovasjon og nyskaping (Innovasjon Norge).
- ✓ Oppvarming av fylkeskommunens bygninger skal baseres på fornybar energi. Det skal gjennomføres ENØK-tiltak.
- ✓ Alle nye fylkeskommunale bygninger skal bygges som lavutslippshus.
- ✓ Arbeide for å etablere en finansieringsordning som kan gi private husholdninger mulighet til å investere i bruk av fornybare energikilder.
- ✓ Stimulere til økt bruk av sykler og elsykler, blant annet ved etablering av pendlerparkering for sykler på togstasjoner og busstopp. Det etableres utlånsordning for elsykler.

- ✓ Effektivisere og redusere energibruken knyttet til gatebelysningen på fylkesveiene.
- ✓ Ta i bruk solenergi som en energikilde for fylkeskommunens egne bygninger.

Natur - miljø – areal – jordbruk

- ✓ Følge den regional planen for bærekraftig arealbruk (RPBA), slik at fremtidig boligvekst finner sted på arealer som ikke er dyrkbare og der det ligger til rette for kollektivtrafikk.
- ✓ Arbeide for at befolkningsveksten på hele Østlandet skal være balansert.
- ✓ Verne om Vestfolds svært verdifulle landsbruksområder og si konsekvent nei til nedbygging av dyrkbar mark.
- ✓ Kreve nydyrking som kompensierer tapt matproduksjon i eventuelle tilfeller der andre meget store samfunnsinteresser fører til omdisponering av matjord.
- ✓ Sørge for at det ved omdisponering av matjord som følge av godkjente arealplaner foreligger bestemmelser som sikrer at matjordlaget benyttes til forbedring av annen dyrket eller dyrkbar mark.
- ✓ Stimulere til omstilling av landbruksproduksjonen i Vestfold, slik at den i fremtiden baseres på prinsipper for bærekraftig utvikling. Det må satses sterkere på bærekraftige dyrkingsmetoder. Landbruket må ta sin del av utslippene av klimagasser.
- ✓ Arbeide for å opprettholde landbrukets og næringsmiddelindustriens viktige betydning for matsikkerhet og arbeidsplasser i Vestfold.
- ✓ Støtte binæringen og stimulere til bihold, slik at produksjonen av frukt og grønnsaker som krever pollinering opprettholdes.
- ✓ Bevare det biologiske mangfoldet i Vestfold og fylkets særpregede kulturlandskap.
- ✓ Sikre en god dyrevelferd. Dyr har en egenverdi og håndtering av dyr skal skje med omsorg og respekt for dyrene sin egenart.
- ✓ Sørge for at fylkeskommunen miljøsertifiserer alle sine virksomheter.

Vannmiljø, sjø og hav

- ✓ Verne Vestfolds unike strandsone og sikre allemannsretten.
- ✓ Arbeide for etablering av et marint verneområde – nasjonalpark til havs - i Oslofjorden. Et mulig verneområde er området innenfor strekningen Horten – Slagentangen/Larkollen. Venstre vil utvikle en helhetlig plan for Oslofjorden, blant annet for å sikre det biologiske mangfoldet og utsatte fiskestammer som torsk.
- ✓ Delta i det internasjonale miljøsam arbeidet, spesielt i Nordsjøregionen og Kattegat og Skagerak, og overvåke vannkvaliteten i havmiljøene.
- ✓ Forvalte Vestfolds vannressurser i elver, innsjøer, kystvann og grunnvann på en bærekraftig måte og sikre fylkets innbyggere tilgang på godt drikkevann. EUs vanndirektiv må følges opp.
- ✓ Verne Lågen som et nasjonalt vassdrag med rike ressurser innenfor friluftsliv, kulturmiljø og kulturminner.